

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát
Koperníkova 26, 301 00 Plzeň**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-1296/24-P
Sp. zn. ČŠIP-S-280/24-P

Název	Základní umělecká škola Hanuše Steina, příspěvková organizace
Sídlo	Čsl. legií 373, 340 22 Nýrsko
E-mail	zus.nyrsko@mybox.cz
IČO	73 729 027
Identifikátor	651 039 550
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Luboš Vacek
Zřizovatel	Město Nýrsko
Místo inspekční činnosti	Běšiny 2, Běšiny Československých legií 373, Nýrsko Rohozenská 225, Janovice nad Úhlavou Zahradní 403, Železná Ruda
Inspekční činnost na místě	12. 11. 2024 – 14. 11. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní uměleckou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní umělecká škola Hanuše Steina (dále také „škola“ nebo „ZUŠ“) umožňuje získat základy uměleckého vzdělání v hudebním oboru (dále také „HO“) a výtvarném oboru (dále také „VO“). Škola poskytuje přípravné studium, studium prvního a druhého stupně a navazující studium pro dospělé. Vzdělávání probíhá na základě školního vzdělávacího programu ZUŠ Hanuše Steina (dále „ŠVP“).

Kapacita školy je 265 žáků, v době inspekční činnosti byla díky značnému zájmu veřejnosti o studium zcela naplněna. Vzdělávání probíhá na pracovištích v Nýrsku (hlavní budova) a odloučených pracovištích v budovách základních škol v Janovicích nad Úhlavou, Běšinech a Železné Rudě. Spádová oblast školy zahrnuje rozsáhlé území Pošumaví a Šumavy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) má dlouhou pedagogickou praxi (38 let). Využívá znalost místního prostředí i dlouholetou manažerskou zkušenost ve prospěch všech aktérů vzdělávání. Jeho řízení je funkční, založené na přátelské vstřícné komunikaci. Pravidelně se vzdělává, účastní se webinářů v legislativě i digitálních kompetencích.

Koncepce školy je velmi konzervativní a spíše formální, neakcentuje všechny současné trendy výuky ZUŠ. Koncepce zahrnuje reálné cíle, škola však nenabízí plnou škálu výuky rytmických nástrojů (bicí, baskytara, kontrabas, elektrická kytara), a to vzhledem ke svým odborným a personálním možnostem. Dále méně akcentuje vývoj moderní a lidové hudby, nestanovuje závazky k hlubší mezioborové spolupráci. Nezahrnuje cíle, které se nabízí geografickou polohou školy (přeshraniční spolupráce a spolupráce s ostatními ZUŠ v oblasti). Škola v koncepci uvádí spolupráci s vnějšími partnery, ale v praxi ji realizuje méně.

Ředitel některé kompetence delegoval, s organizací výuky vypomáhají jak předsedové komisí, tak také vedoucí poboček jednotlivých odloučených pracovišť ZUŠ. Kontrolní činnost ředitele probíhá na základě plánu hospitační činnosti. Na bázi hospitační činnosti je učitelům poskytována adekvátní zpětná vazba zahrnující stručná doporučení pro zlepšení jejich výuky. Pro ředitele je zpětná vazba od žáků a učitelů rozhodující. Důležitou součástí jeho hospitační činnosti je také účast na přehrávkách a koncertech, kde jsou sledovány a následně vyhodnocovány výstupy z výuky. Ředitel průběžně komunikuje s vyučujícími, získává podněty k vylepšení výuky, podporuje další vzdělávání pedagogů. Ti se účastní seminářů, webinářů a dalších vzdělávacích akcí. V tomto směru došlo od poslední inspekce ke zlepšení situace. Vedení dokumentace je pečlivé. Ředitel dbá na pravidelnou autoevaluaci školy, na jejímž základě přijímá adekvátní opatření. Ve škole pravidelně zasedá umělecká a pedagogická rada. Zasedání pedagogické rady probíhá nejméně pětkrát ročně. Pedagogická rada řeší organizační záležitosti, výstupy jednotlivých předmětů apod.

Základní umělecké vzdělávání zajišťuje celkem šestnáct pedagogických pracovníků. Převážná většina členů pedagogického sboru je pro přímou pedagogickou činnost plně odborně kvalifikovaná. Čtyřem učitelům uznal ředitel školy písemně předpoklad odborné kvalifikace za splněný na základě jejich výkonné umělecké činnosti. Ve škole je jeden učitel s krátkou pedagogickou praxí, který má přiděleného svého mentora. Vyučující jsou spolupracující komunitou. Standardně probíhá spolupráce mezi jednotlivými vyučujícími

např. organizací společných koncertů nebo přehrávek. Dotazníkové šetření ČŠI vykonané v době inspekční činnosti potvrdilo, že klima je ve škole příznivé.

Ředitel úspěšně realizuje osobní formu komunikace se zákonnými zástupci, ti mají také možnost navštívit výuku. ZUŠ se zákonnými zástupci dále komunikuje telefonickou formou, e-mailem a prostřednictvím elektronické třídní knihy v aplikaci iZUŠ. Ke komunikaci s veřejností také využívá funkčního webu. Úspěchy svých žáků prezentuje méně efektivně, vhodné by bylo využít sociálních sítí a médií, tak aby se informace o všech úspěších žáků dostaly k širší veřejnosti.

Vzdělávání probíhá podle ŠVP, který je prostřednictvím návrhů vyučujících operativně aktualizován na základě výstupů žáků u každoročních postupových zkoušek. V HO škola vyučuje hru na klavír, elektronické klávesové nástroje, housle, kytaru, zobcovou flétnu, příčnou flétnu, klarinet, trubku, lesní roh, sólový a sborový zpěv, souborovou hru a hudební nauku. Nejvíce žáků se vzdělává ve hře na klavír, flétnu a kytaru. Předmět Elektronické zpracování hudby umožňuje žákům účelně rozvíjet a aplikovat digitální kompetence v rámci hudebního vzdělávání. Výtvarný obor umožňuje žákům získat základy plošné tvorby, prostorové tvorby, objektové a akční tvorby a výtvarné kultury.

VO je vyučován v prostorách hlavní budovy v Nýrsku, které jsou uzpůsobené výuce s množstvím pomůcek a materiálů pro výtvarné vyjadřování žáků. V suterénu je situováno zázemí výtvarného oboru s keramickou pecí.

Vícezdrojové financování, složené z prostředků státního rozpočtu, příspěvku zřizovatele, projektu spolufinancovaného z evropských fondů a úplaty za vzdělávání, umožňuje vytvářet kvalitní podmínky pro vzdělávání a naplňování ŠVP. Škola se aktivně účastní projektové činnosti.

Škola má k dispozici dostatek hudebních nástrojů a aparatury a softwaru k úpravě a nahrávání hudby. Některé nástroje zapůjčuje žákům za úplatu. Součástí HO je kolektivní výuka hudební nauky. Žáci mají povinnost od čtvrtého ročníku navštěvovat souborovou hru, nabídka souborů je standardní. Limity jsou dány především omezenou nástrojovou nabídkou školy (viz koncepce výše). V hlavní budově v Nýrsku se nachází dostatek učeben, všechny velmi dobře vybaveny odpovídající didaktickou technikou, notebooky i nábytkem. K přehrávkám a koncertům slouží koncertní sál. Materiální podmínky jednotlivých odloučených pracovišť jsou velmi dobré, umožňují výuku dle ŠVP.

ZUŠ má základní informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při vzdělávání uvedené ve školním řádu, se kterým jsou žáci a zaměstnanci prokazatelným způsobem seznámeni. Vchody do všech budov, kde probíhala výuka, byly v době inspekce zabezpečeny proti vniknutí neoprávněných osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ke společným pozitivním rysům níže uvedené individuální výuky patřilo zejména využití bohatých metodických zkušeností všech pedagogů v detailním i celkovém procvičování etud i přednesových skladeb s akcentem na intonaci, rytmus, dynamiku a techniku hry nebo zpěvu a na prožitky žáků z provedení skladeb. Dalšími pozitivními charakteristikami sledované individuální výuky byly empatický přístup pedagogů k žákům, jejich vzájemný vztah a komunikace a podnětné pracovní klima výuky. Průběžné a závěrečné hodnocení poskytovalo žákům zpětnou vazbu o úspěšnosti jejich činností, sebehodnocení žáků bylo zařazeno jen v menší části sledovaných hodin.

Výuka hry na zobcovou flétnu byla realizována ve snaze vytvořit trvalý vztah k hudbě a dechovému nástroji. Ve zdařilém metodickém postupu procvičování skladeb bylo citlivě využito střídání sólové hry žákyní, jednohlasé i dvouhlasé hry s pedagogem a hry za klavírního doprovodu. Vhodným doplňkem nástrojové hry bylo cvičení, kdy hraním podle not na rytmické nástroje (rolničky, triangl) bylo rozvíjeno rytmické citění žákyň za reprodukováného hudebního doprovodu vytvořeného počítačovým softwarem pro elektronické zpracování hudby. V průběhu i závěru výuky byly žákyně formativně hodnoceny.

Sledovaná výuka hry na housle v přípravné hudební výchově se vyznačovala citlivým přístupem pedagožky k žákyni s důrazem na motivaci k dalšímu uměleckému vzdělávání. Náviku přednesových lidových písní předcházelo procvičování elementárních dovedností nezbytných pro hru na nástroj v následujícím prvním stupni vzdělávání a utváření správných návyků držení těla a nástroje i při hře.

Výuka hry na klavír probíhala v příjemné atmosféře. Žákyně přípravného studia a prvního ročníku byly v úvodním rozhovoru vhodně motivovány a seznámeny s náplní hodiny. Před hrou na nástroj učitelé zkontrolovali správné držení těla u nástroje. K rytmizaci skladby žákyně využívaly zpěv textu písně nebo říkanky. Na základě délky slabik docházelo k účelnému intuitivnímu odvozování délky tónů. Pedagogové vhodně směřovali žákyně k správné interpretaci jednoduchých písní a stupnic, dbali i na vysvětlení významu některých slov (zejména u žákyně s odlišným mateřským jazykem), aby text korespondoval s charakterem hudebního doprovodu, aby byl přesně pochopen smysl slov. Během náviku došlo i na protažení těla, tak aby se udržela adekvátní pozornost. Správné rytmizaci vypomáhalo vytleskávání i změna postoje u nástroje. Učitelé využívali široký rejstřík metod a forem výuky tak, aby naplnili stanovený cíl hodiny. Žákyně měly možnost délky not také graficky označovat pomocí pastelky, došlo k příkladnému propojení hudební teorie a praxe. Žákyně měly prostor pro objevování nových dovedností, úroveň pochvaly byla velmi dobrá, motivující. Muzikalitu rozvíjel doprovodný zpěv vyučujících. V závěru jedné z hodin proběhlo zopakování klíčových dovedností a upřesnění domácí přípravy za přítomnosti zákonného zástupce.

V úvodu hodiny hry na kytaru seznámil učitel žáky třetího ročníku s cílem hodiny. Trpělivě směřoval žáky ke správné rytmizaci skladby formou počítání. Další formy rytmizace (hudební podklad, metronom) nebyly využity. Pochvala a práce s chybou se účinně promítala do náviku, průběžná byla zpětná vazba žákům. Ti se při výuce ve hře střídali, což se příznivě promítalo do udržení jejich koncentrace při náviku, nebyl ale plně využit potenciál spolupráce žáků. Vysvětlování hudební teorie probíhalo jasně a čitelně, žáci v hodině chápali smysl náviku. Sebehodnocení nebylo plně efektivně využito.

Individuální výuka zpěvu byla vedena s ohledem na rozvíjení základních pěveckých dovedností a návyků (správné, uvolněné držení těla při zpěvu, klidné a hluboké dýchání) a základních technických prvků (nasazení tónu, intonace, správná artikulace). Při náviku zpěvu náročnějších písní bylo dbáno na rytmické, melodické a tonální citění a uvědomělý přednes písní na základě porozumění textům. Zpěv měl vysokou úroveň, vyučující dokázala pohotově analyzovat, jak vylepšit konkrétní části skladby a žákyním poskytovala jak kvalitní zpětnou vazbu, tak plnohodnotnou korepetici. Důležitým pozitivním aspektem výuky se stal výběr skladeb, na kterém měla možnost participovat žákyně. Kromě převažujícího klavírního doprovodu bylo při opakovaném procvičování obtížnějších pasáží písní vhodně využito možnosti elektrofonického klávesového nástroje transponovat doprovod do nižší polohy podle momentální hlasové dispozice žákyň.

Výuka kytarového souboru rozvíjela spolupráci mezi žáky. Vyučující účinně koordinoval nácvik skladeb, analyzoval problematické pasáže a vypomáhal s rytmikou skladeb prostřednictvím počítání nebo zpěvem. V závěru žáci výuku formálně zhodnotili.

Kolektivní výuka hudební nauky byla kvalitně promyšlena a připravena a byli do ní aktivně zapojeni všichni žáci. Vyučující jim přiměřeně jejich věku vysvětlovala pojmy z hudební teorie. Při procvičování, které bylo částečně realizováno i formou hry vztahující se k probíranému tématu, prokazovala většina žáků dobré znalosti. Teoretická výuka byla vhodně doplněna praktickou činností s viditelným motivačním účinkem, při níž žáci rozvíjeli své rytmické citění bubnováním podle instrumentální skladby reprodukované z hudebního softwaru, včetně promítaného grafického znázornění rytmu. Výborně k tomu bylo využito laděných perkusních tyčí „Boomwhackers“.

Kolektivní výuka ve studijním zaměření výtvarná tvorba probíhala ve velmi příjemném pracovním klimatu třídy vytvořeném pozitivním vztahem a komunikací mezi pedagožkou a žáky, kteří aktivně spolupracovali a plnili zadané úkoly. Po stručném teoretickém výkladu s projekcí ukázek děl z různých uměleckých slohů se žáci snažili podle návodu vyučující a podle metodického pracovního listu tvořit dílčí prvky probíraného tématu kresby. Pro pokrok žáků byly významné úvodní praktické ukázky detailního provedení dílčích částí kresby pedagožkou a její následná individuální pomoc žákům při samostatné práci. V průběhu i závěru výuky byli žáci formativně hodnoceni. Závěrem výukového bloku žáci ve volné malbě výtvarně zpracovali téma inspirované přírodním materiálem aktuálního podzimního období.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny dle pravidel stanovených v ŠVP a školním řádu. ZUŠ vyhodnocuje svoji autoevaluaci a přijímá účinná opatření ke zkvalitnění pedagogického procesu, což se projevuje vysokou úrovní pozorované výuky. Naprostá většina žáků v minulém školním prospěla s vyznamenáním. Žáci pravidelně prezentují svoje studijní výsledky prostřednictvím interních vystoupení, přehrávek apod. Škola umožňuje žákům také přechod od jednoho nástroje k druhému. ZUŠ se daří plně naplňovat kapacitu školy.

V dubnu 2019 byl udělen škole čestný název při slavnostní akci za přítomnosti pana Hanuše Steina s hudebním doprovodem žáků ZUŠ. Škola se účastní akce Noc kostelů ve spolupráci s farností v Nýrsku. Žáci koncertovali při příležitosti výročí demolice kostela na náměstí v Nýrsku a účastní se výchovných koncertů pro místní základní a mateřské školy. Prvně proběhl velikonoční jarmark ve spolupráci s knihovnou města, vystupoval zde flétnový soubor. Škola organizuje vánoční koncert pro místní základní školu v Komenského ulici. Škola se účastnila přehlídky komorní hudby v Dýšíně.

Ve škole funguje flétnový soubor, komorní soubor se smyčci a doprovodnými nástroji. V Železné Rudě, Janovicích nad Úhlavou a Nýrsku funguje sbor. V Běšíněch a Janovicích nad Úhlavou a Železné rudě probíhá souborová hra na flétny. Škola se účastnila projektů Šablony a OP JAK. Pro úspěšné žáky škola organizuje koncerty. Žáci školy se standardně zapojují do okresních a krajských soutěží ve hře na nástroje i ve zpěvu. Největších úspěchů na celostátní úrovni škola dlouhodobě dosahuje ve hře na klavír.

Žáci výtvarného oboru se každoročně úspěšně zúčastňují krajské přehlídky výtvarných oborů ZUŠ konané na zámku Klenová.

Závěry

Vývoj školy

- Škola zlepšila další vzdělávání pedagogů a jeho návaznost na výuku.
- Škola vylepšila své materiální vybavení nástroji, softwarem, digitální a studiovou technikou.
- Škola dlouhodobě udržuje vysokou úroveň výuky hry na klavír.

Silné stránky

- Vyučující využívají účinné metody a formy výuky vzhledem ke zvolenému cíli. (4.2)
- Pedagogové ve výuce dbají na sociální a osobnostní rozvoj žáků prostřednictvím empatické komunikace a přátelského přístupu k žákům. (4.4)
- Výborných výsledků v soutěžích dosahuje oddělení klávesových nástrojů. Žáci se umísťují na předních místech v celostátních soutěžích. (5.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Koncepce je spíše formální, neakcentuje všechny současné trendy výuky základních uměleckých škol. Škola nenabízí v koncepci plnou škálu rytmických nástrojů (např. bicí, baskytara, elektrická kytara) vzhledem k odbornému zaměření pedagogů. Méně zohledňuje vývoj moderní a lidové hudby. (1.1)
- Škola si nestanovuje závazky k hlubší mezioborové spolupráci. Nezahrnuje cíle, které se nabízí geografickou polohou školy (přeshraniční spolupráce), a spolupráci s ostatními základními uměleckými školami v oblasti. (1.5)
- Škola jen částečně naplňuje organizační potenciál veřejných kulturních akcí v regionu, nevyužívá plně k sebe prezentaci všech dostupných možností (sociální sítě, média, ZUŠ Open). (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Více využívat k nácviku digitální techniku a akcentovat současnou hudbu prostřednictvím nabídky volitelných skladeb žákům.
- Dávat žákům větší prostor k sebehodnocení.
- Rozšířit nabídku výuky hudebních nástrojů o rytmické a melodické nástroje (kontrabas, baskytara, bicí nástroje, elektrická kytara).
- Vzhledem k umístění školy zařadit do koncepce přeshraniční spolupráci s partnerskou školou v Německu.
- Rozšířit možnosti prezentace žáků formou sociálních sítí a prostřednictvím organizace většího množství veřejných produkcí (ZUŠ Open, média, sociální sítě).

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Plán dlouhodobého rozvoje Základní umělecké školy Hanuše Steina schválený dne 26. 8. 2024
2. Dokumentace školy podle § 28 odst. 1 školského zákona

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Janča, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Václava Matasová, kontrolní pracovnice

Mgr. Karel Nováček, přizvaná osoba

28. 11. 2024

